

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Kako se morajo ameriške trte obrezovati?

Ameriške trte sadimo večinoma zato, da na njih les naše domače sorte grozdja cepimo ali požlahtnimo. Ker imajo pa ameriške trte zelo vse veliko tanjkejši les, mladike, kakor pa naše domače evropejske, zato je cepljenje težavno. Težavno je pa vsled tega cepljenje na zeleno, še bolj pa cepljenje na suho. Ako hočemo tej nedostatnosti izogniti se bolj ko mogoče, storimo to lahko s pravim obrezovanjem ameriških trt. Rezati jih moramo tamreč, kakor se pravi, plešasto. Plešasto jih pa režemo, ako jim vse mladike tikoma debela tako odrežemo, da le tako zvani vejni obročki na trti ostanejo. Vejne obročke imenujemo pa tista zdebeleni mesta na mladikah, s katerimi so poslednje k starejšemu lesu prirastene, to je pritrjene, pričvrstene. Ako ameriške trte tako obrezujemo, jih prislimo, da veliko debelejši mladike nastavijo. To je posebno pri divji ripariji, ali kakor ji tudi pravimo, pri ripariji souvaš, slučajno. Ta ameriška vrsta je trtni uši močno, da, reči se sme, skoraj popolnoma klubujoča, toda les, mladike ima pa tako tanjke, da jim je kaj težavno primernih domačih cepičev dobiti.

Ker smo se zmenili o obrezovanju ameriških

necepljenih trt, zmenimo se nekoliko še o obrezovanju ameriških cepljenih trt.

Kadar ameriško cepljeno trto vsadimo, bodisi zeleno cepljeni ključ ali pa ne zeleno, toraj na suho cepljeno bilfo — ukoreninjeno sajenico — storimo najboljši,

Podoba št. 1.

da jo obrežemo tako, da jej čisto nič evropske mladike ne pustimo, tudi najmanjšega palčka —

PODLISTEK.

Kako so umirali ruski carji?

Po smrti ruskega carja Aleksandra III., ki je umrl lani v praznik vseh svetnikov, se je že mnogo pisarilo po časnikih, kakšna bolezen je povzročila njegovo smrt, ter kako so umirali prejšnji ruski vladarji. Istina je, da je večina ruskih carjev nekako skrivnostno končalo svoje življenje, ter da so mnogi umrli celo grozne smrti — umorjeni.

Ivan „grozni“ je umrl 18. marca 1584 po dvanajstdnevnih groznih mukah. Njegovo telo je silno oteklo, njegovo drobovje se je raztrgalo. Sledil mu je za malo časa napačni Demetrij. Ko je buknil upor zoper njega, skočil je s Kremlja skozi okno; ker se ni popolno ubil, ga je ljudstvo na drobno raztrgalo. — O carjeviču Aleksiju, sinu

Petra Velikega, se še sedaj ne ve, je li umrl naravne ali silovite smrti. Večina sovrstnikov njegovih poroč, da je umrl za strupom, katerega mu je dal lekarnar Bahn. Gotovo je, da je bil carjevič dopoludne, ko je bil obsojen v smrt, še popolno zdrav, zvečer pa so ga našli v postelji mrtvega z zadrgo okoli vratu. — V velikih mukah je umrl tudi Peter Veliki. Silno je stokal in zdihoval. Pravijo, da je med drugim tudi rekel: „Glejte, kako revna žival je človek! Iz tega izreka vsakdo lahko vidi, da ni imel nič vere. Nekateri pišejo, da tudi njegova smrt ni bila naravna. O njegovi soprogi carici Katarini I pravijo, da jo je zastupil Menčikov iz strahu, da bi ga ne odstavila od vlade.

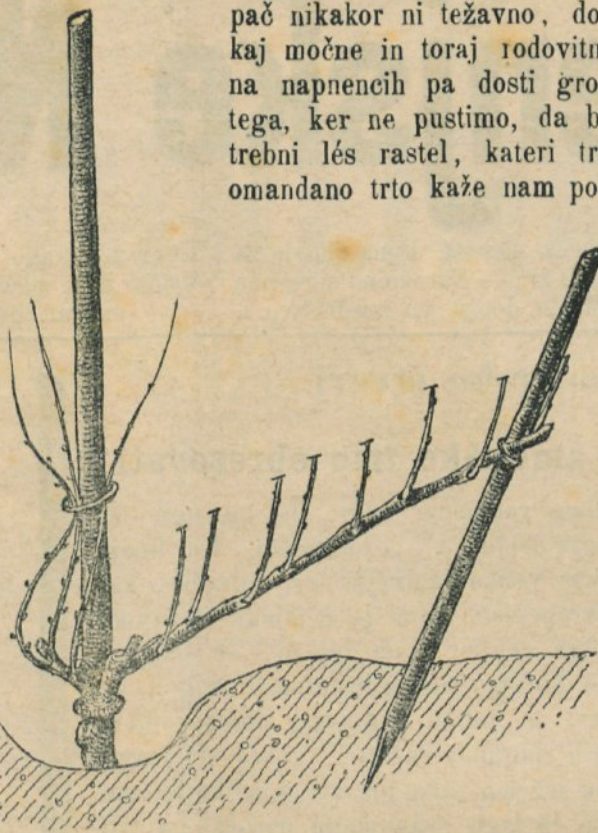
Petra III. so umorili v letovišču Mophsa njegovi lastni častniki. Orlov je vrgel carja na tla in mu pokleknil na prsi ter ga zagrabil za vrat.

čepka — ne, ampak le vejni obroček odrezane mladike. Tako obrezana trta pač najmočnejše zažene. V drugem letu obrežemo trto najboljše tako, da jej pustimo jeden sam palček dveh očes, narejen iz najmočnejše mladike. V tretjem letu pustimo trti že dva palčka dveh do treh očes. To po močnosti trte. Ako hočemo pa trto bolj od tal vzdigniti, potem jej pustimo lahko tudi le jeden sam palček, toda štirih do petih očes.

V četrtem letu obrežemo v prvič trto za polnoletno. To tako, kakor nam predstoječa podoba št. 1. kaže. Črka *p* zaznamuje palček treh očes, črka *n* pa napnec — šparon — osmih očes. Namen palčka je v prvi vrsti ta, da nam dá močne mladike za režujo prihodnega leta. Pridelek grozdja na njem nam je šele v drugi vrsti namen. Namen napnenca je pa ta, da nam daje v tekočem letu grozdja, v drugem ga pa, kakor že doslužlega, kar odstranimo.

Namenu primerno, pa tudi, ako hočemo s trto tako ravnati, kakor se z njo pač more ravnati, v poletnem času s tako obrezano trto tako-le postopamo. Iz palca izrastle pognanke pustimo kar mirno rasti, ter jih povežemo h kolu. Iz napnenca izrastle pognanke pa kar odstranimo, ako zaroda nič ne pokažejo. Tiste, kateri pa zarod pokažejo, skrajšamo, to je odščenemo za četrtrim, nad najvišjim zarodom umeščenem listom. Iz debla rastoče pognanke odvržemo vse. To po Dolenjskem še

kaj malo ali nič poznato delo imenujemo mandanje in skrajševanje pognankov. S tem delom, katero pač nikakor ni težavno, dosežemo leto za letom kaj močne in toraj rodovitne mladike na palcih, na napnencih pa dosti grozdja. Oboje to vsled tega, ker ne pustimo, da bi nam na trti brezpotrebni les rasel, kateri trto le slabi. Pravilno omandano trto kaže nam podoba št. 2.

Podoba št. 2.

Tako postopamo lahko s trto leto za letom, ako — jej tudi sicer dobro strežemo, osobito gnojimo. Brez gnojenja seveda se tako s trto ne da dolgo postopati. No, kdor misli ameriške cepljene trte saditi, pa jim tudi ne dobro gnojiti, tisti postopa napačno, sebi v škodo namesto v korist. Tak gospodar se loti pač velicega stroška, ne da bi pa imel opravičeno upanje, da se mu stroški izplačajo.

Leta, ko je trta brez gnojitve in pri kaj površnem obdelovanji, vse jedno močno rodila, te so minula, in povrnila se ne bodo več. Zato bode nehalo, pa vsaj je že nehalo vinogradarstvo kmetiška zabava biti, kakor je bilo marsikomu marsikje na Dolenjskem. Resnega napora in izdatnega dela, zahteva vinogradarstvo bodočnosti.

Vodja straže, knez Bariantinsky in Teplov sta naredila iz namiznega prta zadrgo, katero sta mu zavila okoli vratu. Peter se je branil z vso silo, toda morilci so ga zadavili.

Tudi 24letni car Ivan, katerega je Katarina II. mnogo let imela v ječi zaprtega, bil je na strahovit način umorjen. Car Pavel I. je bil žrtev framasonske zarote, kakor je Leo Taxil dokazal. Zarotniki so pridrli v njegovo spalnico. Tatarski knez Ješvel mu je z mečem razbil glavo, nato ga je grof Nikolaj Zobov zadavil.

Tudi ko je umrl l. 1825. car Aleksander I., govorilo se je v Rusiji, da je bil zastrupljen. Hotel je na skrivnem postati katoličan. Na njegovo željo je poslal papež Leon XII. nekega frančiškana v Petrograd, da bi carja sprejel v katoliško cerkev. Menih je potoval v svetni obleki. Ko je bil pa že blizu Petrograda, zve, da je car

nenadoma umrl. Uprav tedaj je zaklical knez Talleyrand: „Skrajni čas je, da ruski carji način svoje smrti spremene“. — Aleksandrov naslednik Nikolaj I. je umrl nenadoma 1. marca 1855, ko se je vršila krimska vojska, v kateri so bili Rusi potolčeni. Nekateri trdijo, da se je car iz nevolje nad tem slabim uspehom sam zastrupil.

Aleksandra II. so 13. marca 1881 umorili na grozen način nihilisti. Petkrat je odšel smrtni nevarnosti, v šestič več ni mogel. Leta 1866 je streljal nanj s samokresom neki dijak; leto dnij pozneje je poskusil isto rokodelski pomočnik Bereczowski. Leta 1879 so ga nihilisti obsodili v smrt; še isto leto je nekdo štirikrat nanj ustrelil. Pozneje so hoteli razstreliti njegov grad in železno cesto porušiti, koder se je peljal. Slednjič so nihilisti vendar-le dosegli svoj nečloveški namen, ko so ga z bombo grozno umorili. „Mrzel — domov

Po dolenski volitvi.

Pustni ponedeljek 25. februvarja so volila dolenska mesta s trgov ribniškimi vred novega poslanca za državni zbor namesto ostopivšega Šukljeta. Kakor znana sta bila prav za prav dva kandidata, prof. Tomo Zupan in sodnik Fr. Višnikar. Grof Margheri je tudi nekoliko upal, a ko je spoznal, da je ves trud zastonj, se je zvečer pred volilnim dnevom odpovedal. Višnikar je dobil 395 glasov, Zupan pa 194; torej je prvi izvoljen. Ni čuda! Volili so ga slovenski radikalci ravno tako kakor zagrizeni Nemci in nemškutarji. V Kočevju samem je dobil 86 glasov! Pred osmimi leti pa so uprav tisti Kočevjarji volilce Višnikarjeve ometavali z gnjilimi jajci!! Kolika razlika v tako kratkem času! Od kod to? Višnikar je bil sedaj vladni kandidat, in vlada je vse moči napela, da je zmagala ž njim. In še nekaj! Agitatorji za nemčurskega Višnikarja so kar dirjali po hišah in cestah ter begali volilce. Kdor ima pri katerem izmed teh kak dolg ali pri kaki liberalni posojilnici, n. pr. v Metliki, ta je bil v nevarnosti, da mu vrat zavijejo, ako bi bil Zupanu glas oddal. Kdor pa je obljubil, da bo glasoval za Višnikarja, dobil je par — Judeževih grošev ali pa vsaj povabljen bil zvečer k Schwarzu — v novomeško — nemčursko kazino! To je znak te pustolovne volitve: v nemškutarski kazini se je slavilo zmagoslavje in glasile so se nemške napitnice! Liberalci, kje je vaš radikalizem? Isti „Slovenski Narod“, ki je še nedavno pel slavošpeve Zupanu kot „diki kranjske duhovščine“, kot „ljublencu naroda slovenskega“, udrihal je sedaj po istem odločno narodnem in na narodnem polju velezaslužnem Zupanu samo zato, ker je — duhovnik! — ter priporočal vladi in nemškutarjem priljubljenega Višnikarja! —

— umret“, bile so zadnje njegove besede. — Njegov sin Aleksander III. je umrl lani naravne smrti za ledovično boleznijo. A vendar se je že govorilo tudi o njem, da je bil zastrupljen. Umrli je v najlepši moški dobi, ko ni še dočakal 50 let. Odkar je bil njegov oče tako grozno ubit, ni ga več zapustil strah, da se tudi njemu utegne kaj enacega pripetiti. Zato ga je straža čuvala na vseh potih. Zadnja leta celo svoji straži ni več zaupal, zato je tičal najraje v svoji sobi kakor kak puščavnik ali jetnik. Ko se je lansko poletje poslavljaj iz Kodanja, rekel je žalosten: „Zdaj se vračam v svojo rusko ječo!“ Vladar, čigar ozemlje je obsegalo več nego pol Eyrope, tresel se je pred celim svetom. Kaj je moč človeška!

Sedanji car Nikolaj II. ne kaže nobenega strahu in hodi sam med ljudi. Bog ga varuj, ker je res blag in moder vladar!

Po številu glasov je zmagal sicer Višnikar, a moralno zmagal je Zupan! Ta volitev je marsikaj pojasnila; hvala Bogu, da je tako prišlo! Duhovščina, ki je pred leti v najhujših političnih bojih vedno narodno volila, oddala je tudi sedaj glas odločno narodnemu kandidatu; ž njo so se strinjali vsi pravi, neustrašeni in stanovitni narodnjaki. A koliko jih je iz strahu, morda celo iz sovraštva do „črne suknje“ ostalo doma ali celo nasprotno volilo! Oj, kako res je, da povsod, kjerkoli peša versko prepričanje, gine v enakem razmerju tudi narodna zavest. Kaj pomaga kričati: „narodnjak sem!“ ako pa tak kričač v odločilnem trenutku obleče zajčjo naravo in kakor z mrzlo vodo polit pes zbeži plaho v svoj brlog? Kje je značajnost? Ni je drugod nego v prsih, v katerih utriplje krščanstva prošinjeno zvesto katoliško srce! Njemu je lastno prepričanje več nego par izdajalskih grošev, več nego polič vina in dišeča večerja, več nego medene vladne obljube in njeni mamljivi „pildki!“

Z eno besedo! Čeprav je propadla prava narodna stranka pri tej volitvi, čeprav slavi nemškutarstvo iznova na Slovenskem zmagoslavje, vendar smemo narodnjaki zadovoljni biti s to volitvijo. Ako drugega uspeha ni, dovolj je ta: položaj se je pojasnil, pokazale so se očitno misli vseh dobromislečih mož, ki imajo za narod svoj srce, ne pa dolg jezik in globok žep!

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

† Nadvojvoda Albreht,

najslavnejši sedaj živečih avstrijskih vojskovodij, umrl je 18. februvarja v Arku na južnem Tirolskem, v 78. letu svoje starosti. Boril se je slavno na Laškem v l. 1849 in 1866. K pogrebu 26. febr. sta došla na Dunaj nemški cesar in portugalski kralj. Druge vlade so odposlale zastopnike. Obširneje poročamo prihodnjič v posebnem članku.

Državni zbor se je te dni zopet sešel. Eden prvih sklepov, katerega so sklenili liberalci, je bil ta, da so se silno zagrizeno izjavili zoper ustanovitve slovenske gimnazije v Celju. Toda za njo so se odločno postavili vsi konservativni poslanci v Hohenwartovem klubu, Mladočehi in jugosloyanski klub. Trda nam gre Slovincem, da se je treba celo za tako nujno potrebno in pravično stvar toliko boriti.

Sklep **kranjskega** deželnega zbora je bil kaj čuden. Poslanci so se precej hudo udarili med seboj. Najbolj neslano je govoril neizogibni Šuklje, ki se je bahal, koliko je storil za kranjsko deželo, zlasti pa je bil ponosen na to, da se mu je uprav zadnji čas posrečilo zblížati in skoro zediniti slovensko liberalno stranko z nemško; z drugimi besedami: bahal se je, da je zopet ustanovil nemško stranko na Kranjskem. Zalostno! Seveda je pri tej priložnosti udaril po duhovnikih, ker ti se njemu nikoli in pod nobenim pogojem ne vklonejo. To pa silno jezi tega presirnega mogotca slovenskega, ki se redi iz yladnih jasli in se dviga s t.m. da svoj lastni narod meče sebi pod noge in hodi po njem. In rojaki ga podpirajo, pove ličujete! Oj časi!

Kaj je novega po širokem svetu?

V Italiji bodo letos nove volitve. Povsod, zlasti pa v gorenjih pokrajinah se zelo pripravljajo, da vržejo Crispija in njegovo vlado. Seveda skuša ta vse to zabraniti, a to se ne bo dalo.

Na **Ruskem** so pomnožili vojno brodovje zaradi vojske med Kitajci in Japonci, da dobe zmagovalni Japonci več strahu pred Rusi.

V **nemškem** državnem zboru je večina poslancev zopet prodrla s predlogom, da se smejo jezuiti na Nemškem naseliti. Morda bo zvezni svet to zahtevo iznova odklonil. A slednjič se bo vlada vendar-le morala udati, ker poslanci so sklenili, prej ne odnehati s to zahtevo.

Piše se nam:

Iz Novega Mesta. — Pustno nedeljo, 24. febr. je obhajal novomeški kanonik preč. g. Jožef Hočevar svojo zlato mašo. Nameraval jo je obhajati pozneje in bolj slovesno, ker pa mu moči, zlasti pa oči tako zelo pešajo, da bi morda pozneje ne mogel več maševati, zato se je podvzidal, da je opravil to slovesnost takoj prvo nedeljo po 50. obletnici svojega posvečenja. Ker je bilo slovesno cerkveno opravilo to nedeljo pri frančiškanih, zato se je tudi zlata maša vršila v njih cerkvi. Po sv. maši je bil slavnosten obed v samostanskem refektoriju, katerega so se udeležili domači mestni gospodje in par sorodnikov zlatomašnikovih. — G. kanonik Jožef Hočevar je bil rojen v Adlešičah 9. febr. 1822., v mašnika posvečen pa 20. febr. 1845. Služboval je kot kapelan nekaj časa v Krašnji, potem pa v Stari Loki. Odtod je prišel v Alojznico ljubljansko kot prefekt in kot tak je učil nekaj časa na gimnaziji matematiko in fiziko. Pozneje se je preselil na Holmec kot župnik, a kmalu potem so ga pozvali v semenišče kot podvodjo. Iz semenišča je šel na Ig kot župnik in od tam je l. 1892. prišel kot kanonik v Novo Mesto. G. zlatomašnik je izurjen v najrazličnejših znanostih in zlasti izvežban homeopat, ki je s svojimi zdravili že marsikomu pomagal. Bog mu daj zdravemu in trdnemu dočakati še demantno mašo!

Iz Kostanjevice. — Predpust je čas običajnih veselice, torej se ne bodete čudili g. urednik, če si želi prostora v predalih vašega lista zopet eno tako poro-

čilo o veselici, ki jo je priredilo „Bralno društvo“ kostanjeviško v gostilni g. Kuntariča, 17. t. m.

Vabilo s svojim zanimivim vspehom je bilo res vabilno, — kedo bi si ne želel majhnega razvedrila v poštini družbi? Torej izkoristi si priliko, ki se ti ne ponuja vsaki dan, sem si mislil. Posamezne pevske točke zvrševal je naš tukajšnji pevovodja in učitelj g. Leopold Potrebin z vso natančnostjo, kar, menim, bi mi moral pritrditi tudi večak, kar pa moja malenkost ni. O okusu se ni pričkat, vendar so najbolj ugajale, kakor sem opazil, točke: Sattnerjeva „Na planine“, Hubadova „Luna sije“ za mešan zbor in istega skladatelja „Škrjanček.“ Vsa čast in hvala našim vrlim pevcem in pevkam, pred vsem in v prvi vrsti pa njihovemu spretnemu in nadarjenemu pevovodji, ki jih je v tako kratkem času izvežbal do tiste natančnosti, kakor so jo ob tem nastopu pokazali. Želeti bi bilo le, da bi nas zabavali večkrat.

Sploh je bilo videti vsem navzočim zadovoljnost in veselje na obrazu, zabava neprisiljena. Hvala njim, ki so jo priredili!

Domače vesti.

(Za državnega poslanca dolenskih mest) je bil izvoljen 25. febr. g. Fr. Višnikar, c. kr. sodnik v Ribnici. Dobil je skoro dve tretjini oddanih glasov; nasprotni kandidat profesor T. Zupan jih je dobil eno tretjino. Mnogo volilcev se je volitve zdržalo. O tej volitvi poročamo obširneje na drugem mestu.

(V Šmartnem pri Litiji) bo postal župnik in dekan dosedanji boštanjski župnik preč. g. Ivan Lavrenčič.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu februarju je vložilo 82 strank 11.308 gld. 4 kr., vzdignilo 12 strank 2699 gld. 31½ kr.; torej več vložilo 8608 gld. 72½ kr. Stanje vlog 28. febr. 85.838 gld. 23 kr. — Od 1. maja 1894 do 28. febr. 1895 se je vložilo 102 620 gld. 91½ kr.

(Vabilo) k muzikalno-deklamatorni akademiji na korist dijaškemu podpornemu društvu v Novem Mestu, katero priredé gimnazijski dijaki pod vodstvom svojega pevovodje, gospoda Ignacija Hladnika, v nedeljo 10. marca v dvorani „Narodnega doma,“ s sledečim vspehom: 1. Fr. Chopin: Polonaise. Op. 40, Nr. 1. Čveteroročno na glasovirji. 2. H. Volarič: Slovenska pesem. Mešan zbor. 3. J. Stritar: Prešernova oporoka. Deklamacija. 4. I. Hladnik: Želja po pomladi. Mešan zbor. 5. J. Haydn: Pozdrav trobentici. Spev za sopran spremljan z glasovirjem. 6. Fritz Spindler: Op. 305, Nr. 3. Trio za glasovir, gosle in violončel. 7. Fr. Schiller: Monolog aus Wilhelm Tell. Deklamacija. 8. A. Dvorak: Op. 32, Nr. 11. Majnikova pesem. Dvoglasni deški zbor spremljan z glasovirjem. 9. Fr. Chopin: Polonaise. Op. 26, Nr. 1. Čveteroročno na glasovirji. 10. H. Leonard; Tannhäuser de R. Wagner. Grand Duo brillant pour Piano et Violon. 11. F. A. P. Schulz: Hymnus an Gott. Mešan zbor spremljan z glasovirjem. 12. Longimanus, kralj duhov. Čaroigra v petih podobah po Ferd. Rajmundu. — Začetek ob 7. zvečer. Vstopnice za osobo po 30 kr., sedeži za osobo po 50 kr. se dobivajo zvečer pri kasi; sedeže oddaja 8., 9. in 10. marca tudi g. J. Krajec. — Preplačila se hvaležno sprejemajo.

(Sedemdesetletnica). Gospod Ivan Navratil, slovenski pisatelj, starosta slov. kluba na Dunaju, predsednik „podpornega društva za slov. ve-

likošolce na Dunaju, c. kr. ravn. predstojnik pri najvišjem sodišču i. t. d. bode 4. sušca t. l. v „Slovanski Besedi na Dunaju I. Wallnerstrasse 2. — slavil svojo sedemdesetletnico. Iz posebne prijaznosti bodo sodelovali: gospica Minka Hessler-jeva, gosp. Vekoslav Vavpotič in gg. pevci slavn. akad. društva „Slovenija.“ G. Dr. pl. Murko ima slavn. govor. Vsporedu so skladbe: A. Foersterja, Dr. G. Ipavca, Dr. B. Ipavca, A. Nedveda, H. Volariča, V. Vavpotiča, H. Sattner-ja. Slavnost priredi slov. klub. Začetek točno ob osmih zvečer.

(† Umrla) je dne 17. februvarija po dolgem bolehanji gospa Ana Stalzer poprej omožena Foršek iz Kandije. — Bila je dobro znana in spoštovana žena ter posebno starejšemu prebivalstvu v najboljšem spominu. Naj v miru počiva!

(Na Radeljskem gradu) so te dni č. č. gospe Magdalenke v posebni hvaležnosti opravljale svoje crkvene molitve za izveličanje rajnega pobožnega dobrotnika, nadvojvode Albrehta, pravega kristjanskega vojaka in srečnega zmagovalca.

(Družba sv. Mohora). Kdor se še ni vpisal letos v to družbo, stori naj to nemudoma, da ne zamudi, ker poverjeniki morajo že do 5. marca poslati denar v Celovec!

(Posojilnica v Metliki), ki 19 let že deluje, izkažuje v svojem računskem sklepu 271 društvenikov s 535 deleži po 18 gld. — V denarnem prometu je razvidno dohodkov 716.865 gld. 72 kr. in izdatkov 716.865 gld. 72 kr. — Rezervni zaklad znaša 6.542 gld. 45 kr.

(Posojilnica v Črnomlju) priobčila je svoj račun za deseto upravno leto 1894, iz katerega je razvidno dohodkov: 105.449 gld. 79 kr. — Izdatkov: 105.223 gld. 20 kr. Skupnega prometa 210.672 gld. 99 kr. — Reservnega zaklada ima 8.817 gld. 41 kr. in za dobre namene je izdala 438 gld.

(Posojilnica žužemberska) imela bode 3. marcija ob dveh popoldne v posojilničnih prostorih svoj redni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Poročilo za upravno leto 1894; 2. Volitev v načelnštvo in nadzorništvo; 3. Slučajnosti. — V pretečenem letu imela je posojilnica 176.649-79 gld. prometa. Zadrugnikov ima 956 z kapitalom 2.864 gld. Danih posojil ima 99.448-21 gld. hranilnih vlog pa 96.711-60 gld. začuvni zaklad znaša 1.341-32 gld. — Te številke dovolj jasno kažejo, kolika dobrota je ta zavod za Žužemberk in okolico.

(Okrajna posojilnica v Mokronogu) bode imela svoj občni zbor dne 21. marca ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju z nastopnim vzporedom: 1. Nagovor ravnatelja. 2. Račun načelstva in poročilo nadzornikov. 3. Volitev načelstva in nadzornikov. 4. Nasveti. — K obilni vdeležitvi vabi vse zadrugnike. Načelstvo.

(Okrajna posojilnica v Mokronogu), uknjižena zadruga z neomejenim poroštvom imela je v prvem upravnem letu (1894) 37.759-70 gld. prometa. Dohodki: vrnena posojila 1.360 gld., hranilne vloge 15.900 gld., prejete obresti od posojil 768-44 gld., deleži 1.077 gld. ustopnina 102 gld., tiskovine 34-17 gld., skupaj 19.241-61 gld. Izdatki: dana posojila 17.735 gld., izplačane hranilne vloge 235 gld., obresti od hranilnih vlog 241-55 gld., vpravni stroški 205-89 gld., tiskovine 100-65 gld., skupaj 18.518-09 gld., ostalo je torej v blagajnici 723-52 gld. — Posojilnica je pričela delovati dne 1. marca 1894. leta. Če bi jej bili domačini malo bolj naklonjeni, bil bi denarni

promet še mnogo večji! Upajmo, da s prihodnjim letom izgine mlačnost do tega prekornega zavoda. Prijatelje svoje pa prosimo, da ljudstvo pouče o koristi posojilnice. —

(Vinska letina na Kranjskem) je bila lani mnogo slabejša nego predlanskim. Lani se je pridelalo vina samo 58.552 hl. predlanskim pa 104.707 hl; torej skoro polovico manj!

(Bršljan), list mladeži, je nastopil letos deseti svoj tečaj. Ureduje ga g. Ljudevit Tomšič prav spretno. List donša mične povesti za mladino, je okrašen s slikami ter stane za celo leto samo 1 gld. Priporočali bi ga še posebej našim dijakom, ki se iz njega jako lahko priučé hrvatskemu jeziku, kajti pisan je list v prav lahko umevnej hrvaščini. Naročnino prejema tiskarna Anton Scholz v Zagrebu.

(Planinski Vestnik.) Tako se zove nov slovenski list, ki nam je prišel v prvi številki. Glasilo je „slovenskega planinskega društva v Ljubljani“. S tem je povedana tudi smer listova: navduševati hoče pred vsem Slovence, naj se bolj in bolj soznanjajo s prelepimi kraji mile naše domovine, da jo tudi bolj ljubijo. Pa res doslej bisere naše bolj poznajo tujci nego mi domačini. Iz teh obzirov priporočamo list rojakom, prepričani, da bode tudi vsebina lista vedno taka, da ne bode nikakor izpodtakljiva. Stane za nečlane društva 2 gld., za dijake 1 gld. 20 kr. za leto, posamezne številke po 20 kr., izhaja pa 25. vsacega meseca.

Razne vesti.

* (Grozna hudobija.) Na pardubiškem kolodvoru na Češkem zasačili so moža po imenu Ivan Prohaska, kateri je pri policijskem zaslišanju priznal, da posreduje kupčijo z otroci, ter jih pošilja neki tvrčki v Holštajn, kjer jih z umetno hrano v rasti toliko zadržujejo, da ostanejo pritlikovci (Liliputaner), in jih potem po svetu za denar kažejo. Omenjena tvrčka plačuje takim brezdušnim starišem 200 gld. za otroka, in če se otrok vzdrži več ko dve leti, pa še 200 gld.; za posredovanje pa dobi 50 gold. za otroka. Povedal je, da ima doma še enega otroka, ki je tje namenjen.

* (Kolera) v Galiciji je pomorila od 7. aprila lanskega leta do letos 10. febr. 8392 ljudi v 756 občinah. Sedaj je v Galiciji ponehala, a na Ruskem še vedno kosi med ljudmi. Zadnje dni se je iznova prikazala v Carjigradu in se že precej daleč na okoli razširila. Bog nas vari te hude šibe!

* (Skopulja.) V Piemontu na Laškem je nedavno umrla 65letna beračica. V svojo sobico ni nikogar pustila. Po njeni smrti pa so našli pri njej cel kup bankovcev, mnogo zlatih in srebrnih denarjev, hranilno knjižico, iz katere že 20 let ni potegovala obresti, štiri kosce plesnjivega kruha, 12 parov novih čevljev, mnogo nove obleke, sklade perila na stenah, svilene dežnike in solčnike in še mnogo druge slične robe. In ta bogata beračica je umrla — za lakoto! Zdaj iščejo dedičev po njej.

* (En teden spala) je 25letna hči dninarjeva v Ostrovcu pri Piseku na Češkem. V nedeljo 27. jan. je bila še v cerkvi. Ko je prišla domov, čutila je bolečine v želodcu. Vlegla se je ter precej zaspala, a zjutraj je niso mogli prebuditi. Zdravnik jo je umetno hranil z mlekom. Spala je neprenehoma do svečnice, 2. febr. Zbudila se je z besedami: „Meni nič več ne manjka, dobro sem se naspala!“

* (Črva v očesu) je zasledil nedavno neki zdravnik. 18letna deklina na Saksonskem se je v svoji mladosti večkrat igrala s psom. Pasji črv jej je zlezel skozi nos v oko, katero jej je razjedel. Dekle je imela že dolgo časa silne bolečine v očesu, a nobeden jej ni mogel pomagati. Poslali so jo na kliniko, kjer so zasledili pravi vzrok njenih strašnih bolečin. Eno oko so jej izrezali. Ako bi še nekoliko časa črva v očesu pustili, morala bi deklica umreti, ker bi bil črv prodrl do možgan.

* (To je bila tudi tatvina.) Za časa francoske vojne leta 1809 prigodilo se je, da je francoski vojak kmeta pretepaval, ker je mošnjiček z denarji hotel skriti. Ko pride častnik k temu prizoru in vojaka vpraša, zakaj kmeta pretepava, mu odgovori: Ta capin hotel je njegov denar nam vkrasti.

* (Vodstvo družbesv. Cirila in Metoda) je imelo svojo 82. vodstveno sejo dne 20. febr. 1895. Blagajnik poroča, da kaže račun za l. 1894 dohoda 15.940,42 gld., razhoda 14.643 14 gld., torej prebitka 1297,28 gld. in koncem l. 1894 v blagajni 1729 41 gl. V tekočem letu je bilo dohoda 1858,10 gld., razhoda pa 8394,91 gld., ker je od kupnine 19000 gld. za družbino lastno hišo v Trstu bilo te dni izplačano 6000 gld. — Za zgradbo Velikovške šole se je izplačalo do danes 1000 gld.

Uganjke.

Česa ima letos najpožrešnej človek zadosti?

Kje obleži sneg naj bolj dolgo?

Snega
prilika A

Svojim čestitim volilcem

v Novem Mestu, Krškem, Kostanjevici, Metliki, Črnomlju, Kočevji in Ribnici.

Srčna zahvala Vam čast. volilcem, ki ste 25. t. m. blagoizvolili oddati svoje glasove slovenskemu državnozbornemu kandidatu. Dosegel sem s tem eden in sicer najbistvenejši del svojih želj. Volili ste me namreč v lepi edinosti vsi oni pristaši obeh že nekaj let nezdruženih slovenskih strank na Kranjskem, ki stojite na stalu mojega Slovence k zedimbi kličočega programa. S takim pogumnim činom ste uprav Vi, spoštovani Dolenjski volilci, prvi prižgali našemu narodu ono luč, koja nam posveti s pogubljenih stranpotov do zopetne skupne delavnosti — one delavnosti menim, ki je naša ljubljena domovina sedaj v toliko pogreša, kolikor je potrebuje. — Čast torej Vam razumnim Dolenjcem! V tem znamenji naprej — in končna zmaga bo Vaša.

Tomo Zupan.

Za kapelo Božjega groba so darovali:

Preč. gosp. Mogolič, župnik v Stiefriedu na n. A. 3 gld. Preč. gosp. Franc Sales Pirce, O. B. v Št. Pavlu 3 gld. Gosp. Stojnič 1 gld. Gosp. Boncelj v Kandiji nabral od gg. trg. potovalcev 5 gld. 20 kr. M. L. iz P. 1 gld.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem Mestu:

G. Kalan dr., kapl. 5 gld.; Bogulin Mih., žup. v p. 5 gld.; Nevesekdo iz Vipave 3 gld. — Nabrano po g. Barboriču v Ljubljani: G. Jos. Peterca 1 gld.; g. Mat. Mrak, kapl. 1 gld.; g. Marija Barborič 1 gld. — Dalje so dali: M. g. prošt P. Urh za drugo polletje 12 gld. 50 kr. — G. Stojnič nabral na Bavarskem 11 gld. 20 kr.

Loterijske številke.

Trst	16. februarja	65	3	30	41	80
Gradec	23. „	76	70	15	3	33

Zahvala.

Gospod J. Stojnič je nabral od sorojakov na Bavarskem 16 gld. 20 kr. Določil je, da se obrne ta denar tako-le: Dijaku L. 3 gld., enemu prvošolcu 1 gld., za popravo božjega groba 1 gld., za dijaško kuhinjo 11 gld. 20 kr.

Bodi njemu in drugim našim rojakom, ki se po Nemškem trudijo za vsakdanji kruh, s tem izrečena tisučera zahvala!

Dr. J. Marinko.

Razglas.

Občni zbor prve dolenjske posojilnice, registrovane zadrage z neomejenim poroštvom v Metliki skliče se s tem na

3. marcija l. 1895 ob 9. uri dopoldne v pisarno mestne občine Metliške.

Ako pa k temu zboru v smislu § 39 posojilničnih pravil dovolj povabljenih prišlo ne bi, bode drugo občno zborovanje dne 24. marcija 1895 l. ob istej uri in na istem kraju iz dostavkom, da se bode ta dan čez na dnevni red stajljene predmete brez ozira na število navzočih društvenikov sklepalo.

Dnevni red k občnemu zboru je sledeči:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo blagajnika.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora.
4. Potrjenje računa za leto 1894.
5. Predlog bilance za leto 1894.
6. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
7. Predlogi društvenikov.

Za nadzorstvo prve dol. posojilnice v Metliki, dne 17. februarja 1895.

(45)

Janez Kapelle.

Fran Seidl v Novem Mestu

proda večjo množino belega vina in črnine lastnega pridelka v vinogradih na Tržki Gori. (65-1)

Z odliko pohvaljena od Nj. ces. vis. gosp. nadvojvoda Franc Ferdinand de Este.

Najboljše je priporočena Fingerjeva prava Pilsenska pivna grenčica.

A. Pauser Novo Mesto.

Razglas.

Okrajna bolnišna blagajna v Novem mestu daje, vsled sklepa pri redni seji z dné 12. februvarija 1895, s tem vsem gospodom delodajalcem in delavcem članom na znanje, da se bode vršil blagajniški

občeni zbor

v nedeljo dné 3. marca 1895 ob 10. uri dopoldne v mestni dvorani (na rotovžu) v Novem mestu s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev načelnštva, nadzorništva in rabsodišča.

Okrajna bolnišna blagajna v Novem mestu, dné 13. februvarija 1895.

S. Sladovič pl. Sladoevič,
načelnik.

(37—2)

Prašičke,

najboljšega jorkširskega plemena, odlikovanega na zadnji prašičji razstavi v Novem mestu ima na prodaj

(41—2)

deželna kmetijska šola na Grmu.

Hiša na prodaj!

V Podhosti, občina in fara Toplice, je lepa hiša ob cesti, v dobrem stanu, z enim oralom vrta pri hiši, radi izseljevanja posestnika v Ameriko pod dobrimi pogoji na prodaj. — Več se izve pri g. Reinigerju v Toplicah pri Novem mestu.

(31—2)

Oznaniło.

Anton Fišter posestnik v Podborštu št. 5 v Št. Janžu pri Zidanem mostu proda prostovoljno njegovo posestvo z poslopjem in potrebnim kmetijskim orodjem. Vse je v najboljšem stanu. Posestvo meri skupno 28 oralov 1.061 sežnje, obstoji z 5 oralov 784 sežnje rodovitnih njiv, " 4 " 605 " " senožet, " 17 " 992 " lepega gozda, " " 259 " pašnika, in " 4 " 21 " vinograda. Skupna cena je 4.500 gld. Skozi vas Podboršt pelje lepa občinska cesta in je od glavne železniške postaje zidani most dve in pol ure oddaljeno.

Turbin na prodaj

skoraj nov, 30—50 konjskih močij, 2 žage cirkularne za tabolette, 1 garteržaga, vsake vrste tečaje (lagerje), kolesa z zobmi in za remene, 1 veliko kolo za lesene palce in druga železnina za mline in žage.

Kdor kaj takega potrebuje, dobi po jako nizki ceni pri

(48—1)

Jan. Lenard-u
v Reichenburgu, Štirsko.

Otvorjenje nove prodajalne.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem v gosp. Viktor Rohrmannovej novi hiši otvorila

novo prodajalno

za razno špecerijsko blago; tudi petrolej, voščene sveče, milo itd.

Prodajala bom najfineje in sveže blago po prav ugodnih cenah, ter se za obilo odje-manje slavnemu občinstvu uljudno priporočam (53—1)

Marija Seidl.

Otvorjenje nove prodajalne.

Hiša v najem

se odda v Št. Rupertu ne Dolenjskem takoj, ali pa o sv. Jurju za dve ali tri leta. Pripravna je posebno za gostilno ali pa obrtnijo.

Kdor jo želi v najem vzeti, oglasi naj se pismeno ali ustmeno pri

(51—1)

Fran Pavlinu
v Št. Rupertu.

Edvard Müller,

klepar v Sevnici

priporoča pod garancijo vestno narejene

škropilnice za trte.

Brente lesene in notranje naprave iz bakra od 6—8 gld.; iz galvaniziranega pleha in notranje priprave iz bakra od 8—10 gld. —

Za naročilo zadostuje listnica. (52—1)

Prodajalnica

z vso opravo, ležeča v sredi velike vasi blizo farne cerkve, pripravna za vsako kupčijo, daje pod jako ugodnimi pogoji takoj v najem Katarina Rajer v Vel. Brusnicah. (34—2)

J. Fajdiga,

(50—1)

trgovec in posestnik

proda prostovoljno sledeča posestva:

V Ribnici hišo in zemljišče.

V Sodražici hišo na glavnem trgu, pripravljeno za trgovino.

V Žmaricah, celo posestvo ali posamezne parcele.

V Podklanci (Mlaki) posestvo ali parcele.

Odda v najem jako prostorno prodajalnico na najlepšem prostoru v trgu.

Sodražica, dné 25. februvarija 1895.

Tak-le je izvirni zavoj pristne

Kathreiner-jeve kave.

1/2 kile 25 kr.
Je povsod na prodaj

toda

Pozor!

Varujte se ponarejenega blaga,
ki ga nekateri iz sebičnih namenov
ponujajo ali **odprto**, ali pa v dobro
ponarejenih podobnih zavojčkih.

Njiva

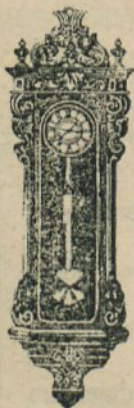
pri mestnem pilu za pet mernikov pose-
setve se proda ali pa v najem odda.
Več se izve pri lastniku J. Ferliču v
Novem Mestu. (47-1)

Na prodaj

je nad 40 jako lepih, novih in
trpežnih vozov, različne velikosti
in cene pri Franc Wallandu v
Žužemberku. (49-1)

Na prodaj je hiša v Kandiji,

čisto novo zidana, na glavni cesti, za obrt primerna,
5 minut od mesta. Nahaja se obokana klet, hlev, dve sobi,
kubinja, jedilna shramba, z drugimi potrebnimi pro-
stori se takoj proda. — Cena se izve pri lastniku
št. 58. v Kandiji. (35-2)

**Pod reelnim
poroštvom za
dobro blago**

— priporočla podpisani —
zlate, sreberne in nikelnaste kakor
tudi raznovrstne stenske ure, veliko
izbero zlatih in srebernih drago-
cenosti, zlate in sreberne verižice
in poročne prstane po najnižji ceni.

(26-3)

Gustav Forgač,

zlatar v Novem mestu.

— Popravila se izvršujejo dobro in cenó. Star zlat
in srebern denar kupuje se po najvišji ceni.

Steinfeldska pivovarna
bratov Reininghaus, Gradec
zaloga piva v Ljubljani-Šiški

(39-2)

priporočla

uležano, marcno in eksportno pivo
v sodčkih in steklenicah

(pivo v steklenicah je pasterizovano.)

Oves „Willkomm“

Ta izvrstna vrsta težkega ovsa obrodi v vsaki
zemlji prav dobro in se je pokazala kot najzgodnejša
in najrodovitejša; ima visoko in prav dobro krmilno
slamo in ne poleže. Ker se mora ta oves jako redko
posejati, zadostuje 50 kg za en joh. Razpošilja se z
vrečičo vred 25 kg za 5 gld., 50 kg za 9 gld. 50 kr.,
100 kg 18 gld. Vrečice, ki imajo 5 kg pošiljajo se
poštne prosto na vsako pošto postajo za 1 gl. 70 kr.

Oskrbništvo grajščine Golice pri Konjicah
na Stajerskem. (40-2)

Ameriških trt

(33-2)

in sicer 30.000 reznikov najboljše vrste riparije, 30.000
enoletnih ukoreninjenih trt riparije, 4000 na ameriške
korenine zeleno pocepljenih domačih dobro dozorelih
in škropljenih trt ima na prodaj **Martin Colarič**,
posestnik na Slinovcah pošta Kostanjevica. Dolenjsko.

V Gradacu pri Metliki je v lepem kraju na treh
cestah v Semič, Črnomelj in Metliko

kovačnica na dva ognja

z vsem orodjem v najem za oddati. Natančneje se
izve pri posestnici **Marjeti Pirnat v Gradacu.** (36-2)

Prodajalnica

na glavnem trgu Nov. Mesta
je takoj oddati. Kje pove
iz prijaznosti opravišstvo
„Dol. Novic.“ (44-1)

Stanovanje

jako lepo, s tremi sobami in
vrtom, je takoj oddati v **Novem**
Mestu h. štev. 57. v Školovi
ulici. (46-1)

Vina bela in črna

(24-2)

se dobé vsaki čas pri

Edvardu Rosini v Kandiji st. 2.

— poleg Novega Mesta. —